

MEYVE FİDANI YETİŞTİRİLMESİ

MEYVE FİDANI YETİŞTİRİCİLİĞİ

1 a. Anaçların Tohum ve/veya Çelik Tavalarında Yetiştirilmesi

- a) Tohum ve çelik tavalarının hazırlanması
- b) Tohumların tohum tavalara ekilmesi
- c) Çeliklerin çelik tavalara dikilmesi
- d) Tohum ve çelik tavalarda bakım işlemleri

Anaç
Yetiştirilmesi
(Anaç Bitkinin
Elde Edilmesi)

1 b. Kök sürgünleri ve daldırmalarla anaçların elde edilmesi

2. Anaçların Aşı Parsellerine Şaşırtılmaları

- a) Tohum ve çelik tavalardan aşı parsellerine şaşırtma
- b) Kök sürgünleri ve daldırmalarla elde edilen anaçların aşı parsellerine şaşırtılması

3. Aşı parsellerinde bakım uygulamaları

4. Aşı uygulamaları

5. Aşılama sonrası bakım işlemleri

6. Aşılı meyve fidanı elde edilmesi

7. Fidanların sökülmesi, hendeklenmesi, muhafazası, nakliyesi, dikim

AŞI PARSELLERİNDE FİDANLARIN BAKIMI

Aşı zamanı gelinceye kadar anaçlar kuvvetli ve sağlam olarak büyümek zorundadır. Dikimin ardından verilen cansuyundan sonra, ihtiyaca göre sulamalara devam edilir. Her sudan sonra bitkilerin araları çapalanır ve otları alınır. Hastalık ve zararlılarla mücadele edilir.

Aşılama öncesi anaçların boğaz kısımlarından çıkmış olan alt dallar kesilir sulamalar yapılır. Aşı uygulaması gerçekleştirilir. Şı bağları kesilir, Fidanlarda aşı sonrası uygulamalar ve bakım işlemleri yapılır.

AŞI UYGULAMALARI

Göz Aşılı - Teorik ve Uygulamalı olarak anlatılmaktadır.

T göz aşısı, ters T göz aşısı, I göz aşısı, yama göz aşısı, yonga göz aşısı, levha göz aşısı, bilezik göz aşısı, flüt göz aşısı, boru (halka) göz aşısı vd.

Kalem Aşılı - Teorik ve Uygulamalı olarak anlatılmaktadır.

Yarma aşı, dilcikli aşı, dilciksiz aşı, kabuk (çoban) aşısı, kakma aşı, yanaştırma aşıları vd.

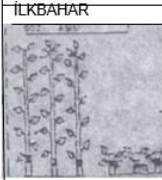
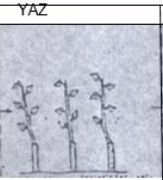
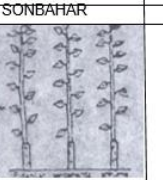

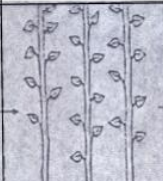
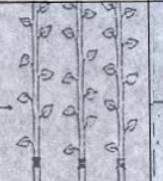
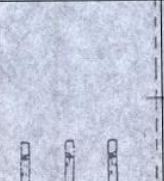
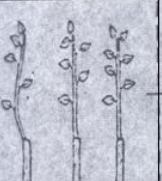
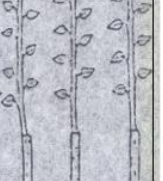
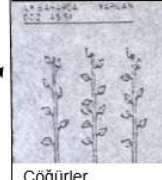
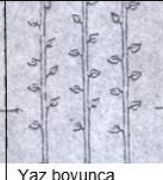
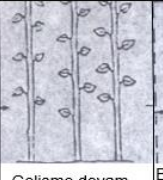
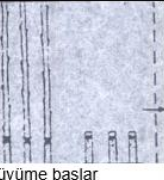
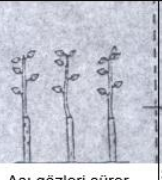
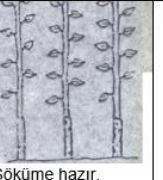
Fidanların Aşılanması

Kış sonları veya ilkbaharda aşı gözünün üst kısmında 10-12 cm kadar bir gövde kısmı bırakılarak anaçların tepesi vurulur.

İlkbaharda tepesi vurulan anaçlar üzerindeki gözlerden yeni sürgünler meydana gelir. Bunlar içerisinde sadece anaçın tepesine yakın olan bir tanesi bırakılır, diğerleri kopartılır.

Bu arada aşı gözü de uyanmaya ve sürmeye başlar. Sürgünün doğru büyümesini ve kırılmamasını sağlamak için sürgün 3-4 yapraklı olur olmaz, rafya ile gözün üst kısmında bırakılmış olan 10-12 cm'lik gövde kısmına bağlanır.

Aşı Zamanları - Aşı Kalemlerinin Alınış Zamanları

	BİRİNCİ YIL			İKİNCİ YIL			
	İLKBAHAR	YAZ	SONBAHAR	İLKBAHAR	YAZ	SONBAHAR	
Tohumlar sonbaharda ekilir veya katlanır							HAZİRANDA YAPILAN GÖZ AŞISI
	Mayıs sonu Haziran başında gözler takılır. Aşılardan hemen sonra göz üzerinden anaçın tepesi vurulur.	Yaz boyunca aşı gözlerinden yeni sürgünler oluşur.	Fidanlar sonbaharda sökümeye hazırdır. Sürgün ve kök 1 yaşındadır.				
	Çoğürler ilkbaharda büyür	Yaz boyunca gelişmelerine devam ederler	Temmuz sonu-Eylül başında aşılantılar. Gözler ilkbahara dek sürmez.	Büyüme başlar başlamaz, çoğürün tepesi aşı gözünün üstünden vurulur.	Aşı gözünden sürgün oluşur, gelişir	Sökümeye hazır. Sürgün 1, anaç 2 yaşındadır.	
							İLKBAHARDA YAPILAN GÖZ AŞISI
	Çoğürler ilkbaharda büyür	Yaz boyunca gelişmelerine devam ederler	Gelişme devam eder	Büyüme başlar başlamaz aşılantılar. 2 hafta sonra çoğürlerin tepesi vurulur.	Aşı gözleri sürer	Sökümeye hazır. Sürgün 1, anaç 2 yaşındadır.	

AŞI SONRASI

Aşılama döneminden sonra kışa kadar sulama, gübreleme, mücadele gibi bakım işleri yapılır.

Kış sonunda veya erken ilkbaharda aşının hemen üzerinde ters istikamette meyilli olarak çöğür kısmı kesilir. Fidanlıklarda sürgün faaliyeti başlaması ile beraber aşı gözleri patlamaya ve sürmeye başlar ayrıca çöğürlerin üzerinden de filizler çıkar. Bu çöğürlerdeki filizler mutlaka zamanında koparılarak aşı filizlerinin çabuk büyümesine yardımcı olunmalıdır.

TÜPLÜ - KAPLI MEYVE FİDANI ÜRETİMİ

Çıplak Köklü Fidanlar: Yeteri miktarda kökleri ile sökülmüş, fakat kökleri toprak içinde olmayan, yani kökleri toprakla örtülü bulunmayan fidanlardır.

Topraklı Fidanlar: Bunlar kökleri toprağıyla çıkarılarak saza, çuvala, naylona vb. materyale sarılarak satışı arz edilen fidanlardır.

Kaplı Fidanlar: Saksı, katranlı mukavva, polietilen levha veya torba ve kutu gibi kap içinde yetiştirilmiş fidandır.

Tüplü Fidanlar: Tüplü fidan gerek şaşırma, gerekse ekim yolu ile muhtelif cins ve kaplar içinde yetiştirilen ve kabı ile ağaçlandırma sahasına taşınarak toprağı ile dikilen fidan demektir.

KAYNAKLAR / KAYNAK KİTAPLAR

Ağaoğlu Y.S., Çelik H., Çelik M., Fidan Y., Gülşen Y., Günay A., Halloran N., Köksal A.İ., Yanmaz R. 2012. Genel Bahçe Bitkileri. Ankara Üniversitesi Yayınları No:253. Yayın No: 1579, Ders Kitabı: 531. Ankara Üniversitesi Basımevi. 369 s.

Eriş A. 1985. Bahçe Bitkileri Fizyolojisi. Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ders Notları No:11. Bursa. 137 s.

Hartman H.T., Kester D.E. (Çevirenler: Kaşka N., Yılmaz M.). 1974. Ankara Üniversitesi Basımevi. Bahçe Bitkileri Yetiştirme Tekniğı. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları:79, Ders Kitapları:2. Ankara Üniversitesi Basımevi.

Kobel F. (Çeviren Özbek S.). 1944. Meyvacılığın Fizyolojik ve Biyolojik Esasları. Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Basımevi. Neşriyat Müdürlüğü Genel Sayı:607. 251 s.

Okay, Y., (2007)."Meyve Fidanı Yetiştiriciliğı", Tarım Türk, 8: 14-20.

Okay, Y., (2009)."Tüplü-Kaplı Fidan Yetiştiriciliğı", Tarım Türk, 17: 16-20.

Özbek S. 1977. Genel Meyvecilik. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları:111 Ders Kitabı:6. Ankara Üniversitesi Basımevi. Ankara. 386 s.

Tromp J., Webster A.D., Wertheim S.J. 2005. Fundamentals of Temperate Zone Tree Fruit Production. Backhuys Publishers, Leiden. ISBN 90-5782-152-4. 400 p.

Westwood M.N. 1978. Temperate-Zone Pomology. W.H. Freeman and Company. New York. 428 p.

Yılmaz M. 1992. Bahçe Bitkileri Yetiştirme Tekniđi. Çukurova Üniversitesi Basımevi. Adana. 151 s.